

Friedrich Klára: Rovás emlékek nyomában Székelyföldön 6. rész
121.IV 2K+AK00202| 2X930D 0201A3A9M0N :41A0 8141+340

Gelencéről Dózsa György szülőfaluja, Dálnok felé vettük az utunkat. 14. században épült református templomában található az a rovás emlék, amely az 1977-es földrengésnek „köszönhető”.

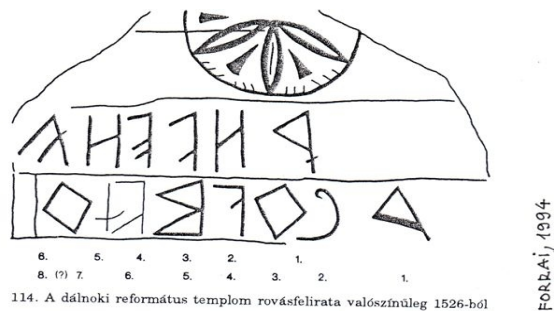

Részben a lehulló vakolat alól, részben a helyreállítás során 7 nagyméretű felirat tűnt elő, amelyek közül egy rovásírásos, 6 pedig latin betűs és 1526-ból származnak. A feliratokat Mike Bálint helybéli református lelkész fedezte fel, majd Kósa Ferenc nyelvtörténész, Kónya Ádám tanár és Benkő Elek régész számoltak be róla.

A feliratok 4, 6 m. magasan helyezkednek el. A rovásfelirat a kórusról jól tanulmányozható, de nem jól olvasható, mivel a rozetta (Napjelkép?) alatti soron habarcspöttyök vannak. A betűk nagyméretűek, 20 és 23 centiméter közöttiek. Három csoportba oszthatjuk őket: vannak amelyek nincsenek bekarcolva, csak festettek, vannak amelyek csak karcoltak és vannak, amelyeket a vakolatba karcolás után ki is festettek okkersárga festéssel.

A feliratnak több megfejtése van, azonban egyiket sem nevezhetjük valóban megnyugtatónak némely betűk olvashatatlansága miatt.

114. A dánoki református templom rovásfelirata valószínűleg 1526-ból

Forrai Sándor nem ad szöveges megfejtést, de a jeleket ismerteti.

Alsó sor: 1: ASZT, 2: ON, 3: K, 4: J-I összerovás, 5: M, 6: ? (két jelet vesz egybe) 7: K, 8: keretzáró vonal.

Felső sor: 1: AD vagy ÁID, 2: R, 3: S-J összerovás (JAS?), 4: P, 5: R, 6: IG

Jómagam az alsó sor első három betűjében jobbról balra olvasva a Tászkok szót sejttem, az első jel rejti a Tász összerovást. (A Tász szent követ jelent, lásd Friedrich-Szakács: Tászkok-tetőtől a bosnyák piramisokig c. könyv, 28. oldal.)

A többi jelet a következőképpen értékelem:

Alsó sor: 1: TÁSZ, 2: O, 3: K, 4: I-J, 5: M, 6: IS, utána ND, vagy TN, utóbbi esetben az ISTEN szót kapnánk. (Jellegzetessége még, hogy csak karcolt ez a jelcsoport, nincs kifestve.) 7: K, 8: ?

Felső sor: 1: ÁD vagy AD, 2: R, 3: G, 4: L vagy P, 5: R, 6: IG vagy DG

Györbíró István tanár szöveges megfejtése: Szerinte a rozetta a Nap, az Úr, majd az alsó sorral folytatja: URÁNAK ISTENÉNEK MINDIG ISDIK KÁDÁR ISTVÁN PORIG. (1983)

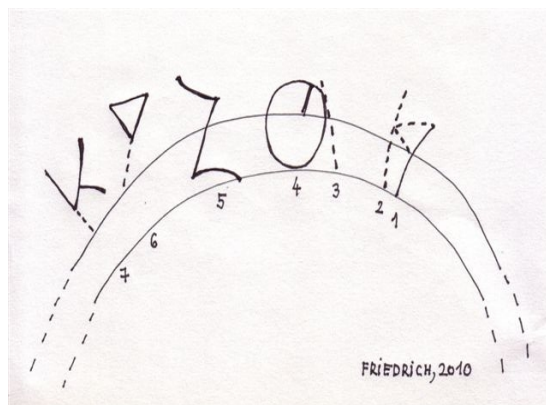
Zomoráné Cseh Márta rovásírás oktató-kutató a felső sorral kezdi:

AD REGGELRE ÉDES

Alsó sor: ASZON KÉPEM ISTENEK

Tehát: Add reggelre édes asszony képem Istennek. (2007)

Az északi falon a padsorok mellett rovásjeleket fedeztem fel a festett felszentelési kereszt felső peremén, ezekről fényképet és rajzot is készítettem.

Jobbról-balra haladva 1, 2: A-R vagy J-R összerovás, 3, 4: SZ-LY vagy S-LY összerovás, 5: K (a gyulafehérvári Református kollégium betűsorának AK jelére hasonlít), 6: A vagy M töredék 7:Ö

A falon úgy tűnik, mintha a rovásjeleket latin betűkké igyekeztek volna átkarcolni.

A templom közelében Szobotka András szobrászművész Dózsa Györgyről készített alkotása áll. Fényképét Zsigó Viktor útitársunk készítette.

A Dózsa szobor képeinek kivételével a fényképeket és rajzokat Friedrich Klára készítette. Felhasználásukhoz az ő engedélye szükséges a 4. rész végén említett ok miatt.

Munkámhoz Benkő Elek, Forrai Sándor, Györbíró István és Zomoráné Cseh Márta írásait használtam fel.

Barangolás Háromszéken (Szerkesztette: Demeter László, Sepsiszentgyörgy, 2007)